

Рукавиці з підземного переходу

Анна, в якої мерзнули руки, купувала вовняні рукавиці в підземному переході на станції метро «Театральна».

— Купіть ще одні, — мовила до неї жінка, піднімаючи темні змучені очі. — Купіть для себе і для чоловіка.

— У мене нема чоловіка, — відповіла Анна.

— У мене також, — зітхнула жінка. — Але в мене є син. І він під Бахмутом. Я плету шкарпетки для його бригади. Рукавиці їм треба інакші. Щоб не вислизав з руки автомат. А шкарпетки знадобляться в морози.

— Як звати вашого сина?

— Андрій.

Анна купила дві пари рукавиць у матері Андрія, який стоїть під Бахмутом. Вона спустилася в метро і приєдналася до людського мурашника, який рухався до станції «Золоті ворота». Усі просувалися мовчки, швидко, малими кроками, намагаючись не зачепити плечем одне одного. Куплені рукавиці випинали кишені її вовняного пальта.

На «Золотих воротах» було холодно і не дуже людно. На лавці курив військовий, тримаючи цигарку лівою рукою. Від ліктя правої звисав порожній рукав куртки. Анна сіла поруч. Витягла з кишень рукавиці. Поклала кожну пару по обидва боки від себе. Її пальці за кілька хвилин посиніли від холоду. Врешті вдягнула рукавиці — ті, що зліва. Вони були дуже м'які і теплі, не кололися жорстким ворсом. Темно-сині вовняні рукавиці на п'ять пальців, з маленьким червоним сердечком на долоні. Трохи завеликі на її руки.

Друга пара рукавиць залишалася лежати на лавці. Військовий глянув на них і глибше затягнувся.

— Рука не мерзне?

Анна підсунула до нього рукавиці.

— Мерзне. І навіть не одна, — він посміхнувся до неї крізь хмарку диму. — Ніби нема її, і ніби є. Раніше, як курив, тримав цигарку в правій. Весь час забуваю, тягнуся нею до кишені.

— Візьміть рукавиці, — вона підсунула їх ближче до нього.

— Сама сплела?

— Ні, сплела їх мама Андрія, який зараз під Бахмутом.

— Штурмовики? Піхота?

— Я не знаю. Головне, щоб живий.

— І то правда. Я от живий. На диво. Але без руки. Нічого. Скоро буде як своя. Чекаю в черзі на нову руку. Тут би її, може, і врятували. Але на передку з подробленими кістками особливо не панькаються.

— То візьмете рукавиці?

Він пожбурив недопалок у смітник і погладив лівою рукою рукавиці.

— Добре. Візьму. Навіть дві. Коли в мене буде нова рука, може, вона теж буде мерзнути.

Військовий підвівся, сховав у наплічник праву рукавицю, а ліву, притримуючи зубами за край, спритно вдягнув.

— Якраз на мене. Подякував. Уклін мамі Андрія з-під Бахмута.

Випростав долоню в рукавиці.

— Буду тепер з вашим сердечком у долоні ходити.

Увечері Анна мала їхати до свого міста. Купила квиток онлайн. Тягнула за ручку валізу площею Вокзальною, але руки в рукавицях не мерзли.

У купе вже було двоє юних дівчат і сивий чоловік з велетенським наплічником, повертався з фронту з відпустку додому. Він мовчав і постійно ловив на телефоні мережу. Хтось йому писав, і його обличчя освітлювали спалахи повідомлень. Його губи здригалися і ледь усміхалися, очі ясніли. На столику лежали рукавиці, такі самісінькі, як у неї.

Вона вийняла з кишень свої і поклала поруч. Дві пари темно-синіх рукавиць-близнюків, з сердечками на долонях.

Військовий відірвав очі від екрана і поглянув на рукавиці.

— О! Це ж треба! Такі плете мама мого командира. На війні такі не є зручними, але я їх дуже люблю, ношу

з собою. Материне серце в долоні. Це ж і про мою стареньку теж.

— А командира звати Андрій?

— Так!

— І він під Бахмутом?

— Вже не там. Але з ним все добре.

— А мама не знає.

— Матерям не завжди треба знати, де їхні сини. Головне знати, що вони живі, в теплих шкарпетках і рукавицях.

Сині птиці

Юліана, яка живе поблизу Солом'янського ринку, вибирає стиглі персики.

Персики великі й волохаті. Схожі на кримські. Але ні. І не херсонські. Турецькі. Про Туреччину Юліана наслухалася від сусідки, яка там прожила чотири роки, поки не втекла від свого турка. «Не вірю їм, — зазвичай каже сусідка, — не вірю жодному. Він тебе використає і розведе на гроші».

Юліану нема на що розводити. Гроші в неї хіба що на їжу й на комуналку. Одягу їй не треба. Навіщо взагалі все, що не поміститься до однієї валізи? Та й валіза вже без потреби. Юліана не збирається нікуди їхати. Хоч би що тут падало. Яка різниця, де її застане смерть і коли. Костика, який приносив їй персики і грав на старому піаніно, застала ж зненацька, пролетіла крізь обидві скроні. Юліана ставиться до смерті з повагою, бо вона все одно ж тебе врешті переможе. Спершу вдаватиме, що ти за неї сильніший, дасть потішитися власним марнославством. Юліана їздить

до Костика й сидить під вицвілим стягом. Навіть коли спека. Чомусь її не відчуває.

Інколи відкриває повідомлення того турка, який їй постійно пише. Він використовує гугл-перекладач і шле їй листи українською, інколи зі смішно спотвореними словами.

Але все зрозуміло. Вона вже й не пам'ятає, коли він почав до неї писати. Ще на початку війни, коли Костика прийшла повістка. Ті повідомлення від якогось Алі тоді дратували. Не відповідала. Він на якийсь час кудись зник, а коли Костик загинув, то, мабуть, побачив її чорну аватарку на фейсбуці і знову став писати. По одному, по два слова: «сумую», «розділяю твій біль», «ти особлива», «найкраща», «я з вами». Не відповідала. Потім просто ставила одну дужку. Потім написала «дякую». І відчула, що чекає на нові повідомлення.

А потім він попросив номер пошти.

«Я вирушив вам посилку, там сукня і окуляри від сонця, я дивився, що вас там зараз гарячі».

Так, було справді гаряче, спека облизувала скроні шорстким язиком. Юліана сходила забрати посилку, простояла в черзі на «Новій пошті» хвилин п'ятнадцять. Розуміла, що той пакунок подолав непростий шлях. Він його передавав другом до Одеси, а той відсилав їй з Одеси до Києва. Несла додому, тримаючи під пахвою. Коробка чимала. Доволі незручно. Це вже восьма за весь час. Вона їх складає акуратно в гардеробі. Одна

на одну. Скоро доросте турецьке посилкове дерево до стелі. Щоразу розпаковує, розкладає на дивані. Теплі вовняні штани, трошки завеликі. Думав, мабуть, що в неї тут холодні вітри. Ну і правильно думав. Але вона не любить теплих штанів. Дві куртки, жовта й зелена. Здурів. Чи може бути в неї куртка кольору новонародженого курчатка?! Та й зеленої бути не може. Їй достатньо було взимку чорної, довгої, до п'ят, старої синтепонової вдягачки. А влітку в неї джинси й футболки на зміну. А ще коробка з новим електрочайником. Прийшов у час, коли постійно вимикали світло, і не знадобився. Зате порожня коробка з-під світлодіодної лампи таки свідчила про те, що цим подарунком вона скористалася.

З Костиком вони були ровесниками, жили в сусідніх під'їздах, працювали в одному магазині, вона в бухгалтерії, він на складі. Зустрічалися два роки, але не з'їжджалися, бо ніби й так було добре. Приходив до неї, виповнював порожнечу двокімнатного помешкання зі старим піаніно, заваленим журналами про ремонт та будівництво, що залишилися їй у спадок від батька. Пристрастю не палали, але й не сварилися. Він зовсім мало повоював. Похорон був красивий. Але вона ж не дружина, вона ніби ніхто, почувалася чужою. Він не встиг її познайомити ні з ким зі своєї родини.

Не дозволила собі стати поруч із його мамою й сестрою. Стояла в церкві віддалік закритої труни, між людьми, затуляла заплакане обличчя трояндами.

Костик їй нічого особливого не дарував. А цей Алі був дивний — надсилав троянди кур'єрською поштою. Дуже подібні до тих, які вона до Костика принесла, жовтогарячі. Взимку, коли вона сиділа під двома ковдрами в темряві, розряджаючи батарею телефона до останньої поділки, він писав: «Ти найкраща, найкраща, я ще такої не зустрічав». Ну чим вона краща за інших? Не вірила.

«Ласкаво просимо приїхати до мене», — писав, коли російська ракета прилетіла в сусідній квартал і будинком так струснуло, що з піаніно позлітали всі журнали.

«Я не можу приїхати, просто не можу», — відповідала.

«Можна до вас, скажіть. Я без вашого запрошення не піду», — просився через гугл-переклад приїхати сам. Юліана промовчала.

Цього разу вислав сукню із синіми птицями на білому тлі. Така гарна, що руки самі взяли її обіймати. Пригорнула до себе м'яку тканину, гладила крила тим птахам. Одягнула на себе й не могла пригадати, хто ця красива жінка у дзеркалі. Здивувалася, які сині в неї очі, майже такі, як оті птахи. Сльози потекли з-під вій. А коли висохли, зробила селфі в сукні — для Алі.

Реакція на фото надійшла миттєво.

«Я чекаю птахи з синіми очима. Чекаю понад усе на світі. Лети до мене. Будь ласка».

На диво, у повідомленні не було граматичних помилок. Вона всміхалася. Все-таки одна пристойна валіза для довгої подорожі в неї була.